

## CINEGOGA 2013: SILNÝ ČLOVĚK

Letošní premiéra hudebně-filmového cyklu CINEGOGA představí jedno z nejlepších děl sklonku éry němého filmu – temně laděný snímek „Silný člověk“ z roku 1929. Projekci 15. října 2013 ve Španělské synagoze naživo doprovodí známá nu-jazzová formace Pink Freud, která svou hudbu k filmu představila v roce 2011 v The Barbican v Londýně.



CINEGOGA, to je cyklus, spojující němý film, živou hudbu a jedinečný architektonický prostor Španělské synagogy. V rámci již pátého ročníku Židovské muzeum v Praze, tentokrát ve spolupráci s Polským institutem v Praze, uvádí příběh s detektivní zápletkou, natočený na motivy stejnojmenného románu vůdčí osobnosti polské moderny Stanisława Przybyszewského. Přestože jeho filmová verze vznikla na konci dvacátých let, svou sugestivitou možná předčí produkci slavných *films noirs* let čtyřicátých.

Hlavní hrdina, novinář bez talentu Henryk Bielecki, prahne po hvězdném literárním a hmotném úspěchu. Po slávě a penězích touží tak silně, že se nezastaví ani před spácháním zločinu. Postupně morfinem zabíjí svého přítele, nadaného spisovatele Jerzyho Górského. Také mu namluví, že jeho nový rukopis je jen průměrný. Górski, zmítaný pochybnostmi o kvalitě svého díla, Bieleckému uvěří a propadne sebezničující narkotické závislosti. Bielecki se poté rukopisu zmocní a vydá jej pod svým jménem. To mu sice přinese vytoužené uznání i bohatství, hra osudu a narůstající vnitřní neklid však vyústí v tragické rozuzlení.

Snímek „Silný člověk“ natočil jeden z průkopníků polské meziválečné kinematografie Henryk Szaro (1900-1942). Jedná se o jeho v pořadí sedmý a zároveň poslední film, který byl do kin uveden pouze jako němý. Szaro, vlastním jménem Henschel Szapiro, studoval v Petrohradě a Moskvě a od 1924 působil v rodné Varšavě nejprve jako divadelník a později jako filmový režisér. Jeho kariéru předčasně ukončila druhá světová válka. Jako Žid byl s celou rodinou internován ve varšavském ghettu, kde byl při jedné z nočních razíí zastřelen.

Film, který díky inovativní práci s kamerou a také díky obsazení tehdy známého herce Grigorije Chmary do titulní role zaznamenal velký úspěch doma i v zahraničí, byl dlouhá léta považován za

ztracený. V roce 1997 se jej však podařilo objevit v Královském filmovém archivu v Bruselu, a snímek tak patří k jedněm z mála dochovaných polských němých filmů vůbec.

Hudební doprovod večera obstará skupina Pink Freud. Formace vedená basistou a elektronickým hudebníkem Wojtkem Mazolewským byla založena v roce 1998 v polském Gdaňsku. V její tvorbě se mísí jazz, elektronika, rock, folk a taneční hudba. Už na svém prvním albu „Zawijasy“ z roku 2000 skupina vědomě překročila ustálené konvence a představila zcela nový styl – yass, v polském prostředí definovaný jako konglomerát různých hudebních žánrů.

Doménou kvarteta ve složení Mazolewski, Tomasz Duda (saxofon), Adam Milwiiw Baron (trubka, elektronika) a Rafal Klimczuk (bicí) jsou zejména živé koncerty, které umožňují vyniknout jejich smyslu pro improvizaci, experiment a hudební virtuozitu, spojeným s pro ně charakteristickou lehkostí a humorem. Zvláštní místo v aktivitách Pink Freud zaujímá také hudba k němým filmům. Jejich neúspěšnějším projektem v této oblasti je právě *Silný člověk*, který ve světové premiéře představili v londýnském The Barbican v roce 2011.

Cyklus CINEGOGA dramaturgicky připravuje kurátorka uměleckých sbírek ŽMP Michaela Sidenberg.

Projekt vznikl za laskavé podpory Hlavního města Prahy a Nadace Židovského muzea v Praze.

Mediálními partnery jsou Rádio Classic FM, Expressradio a časopis Cinepur.

*Silný člověk [Mocny człowiek]*

*Polsko, 1929, 78 min*

*Režie: Henryk Szaro*

*Němý, černobílý, polské mezititulky, anglické a české titulky*

*Restaurovaná a digitalizovaná kopie: Filmoteka narodowa, Varšava*

### **Cinegoga 2013: Silný člověk**

**15. října 2013, 19.30 h**

**Židovské muzeum v Praze – Španělská synagoga  
Věžeňská 1, Praha 1**

[www.jewishmuseum.cz](http://www.jewishmuseum.cz)

[www.polskyinstitut.cz](http://www.polskyinstitut.cz)

#### **Kontakt pro média:**

Židovské muzeum v Praze

Jana Havlíková

T: 222 749 281, M: 603 867 285

E: [jana.havlikova@jewishmuseum.cz](mailto:jana.havlikova@jewishmuseum.cz)